

Notitie

Onderwerp: Watertoets uitbreiding Nationaal Monument Kamp Vucht

Projectnummer: 356303

Referentienummer: Referentienummer

Datum: 02-06-2017

1 Inleiding

Het Nationaal Monument Kamp Vucht is voornemens om de expositieruimte uit te breiden met een extra projectruimte en een uitloop naar buiten toe door middel van een trappen partij. De uitbreiding is noodzakelijk om het groeiende bezoekersaantal op te kunnen blijven vangen.

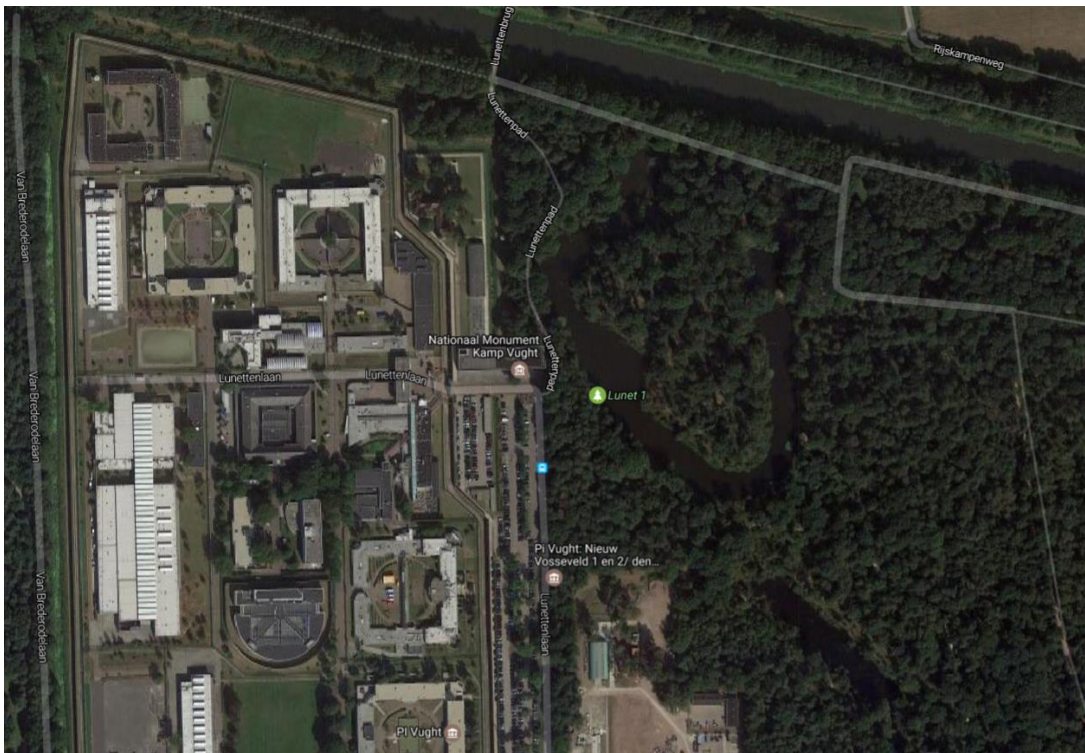
Het voornemen behelst de uitbreiding van de bestaande bebouwing met een extra vleugel met een uitloop in de vorm van een terras met trappen naar buiten. In dit document worden de effecten van het planvoornemen op de waterhuishouding behandeld. Achtereen volgens worden de huidige situatie, de plansituatie en de toetsing van het plan aan relevante aspecten van het waterbeheer behandeld.

2 Huidige situatie

Planlocatie

De locatie is gelegen aan de rand van de bosrijke omgeving van natuurgebied de Vughtse Heide. Aan de westzijde is de Penitenciaire Inrichting Vught (PI Vucht) gelegen. Het bestaande gebouw van het Nationaal Museum Kamp Vught vormt de zuidzijde van de locatie. Aan de oostzijde ligt een lunet met een naastgelegen wandelpad. Ten noorden van de locatie ligt het kanaal Afwateringskanaal.

De Vughtse Heide is een onderdeel van het Nederlands Natuurnetwerk (NNN). Deze natuurgebieden zijn eveneens opgenomen als “Bescherming gebied Waterhuishouding” in de Keur van Waterschap de Dommel.

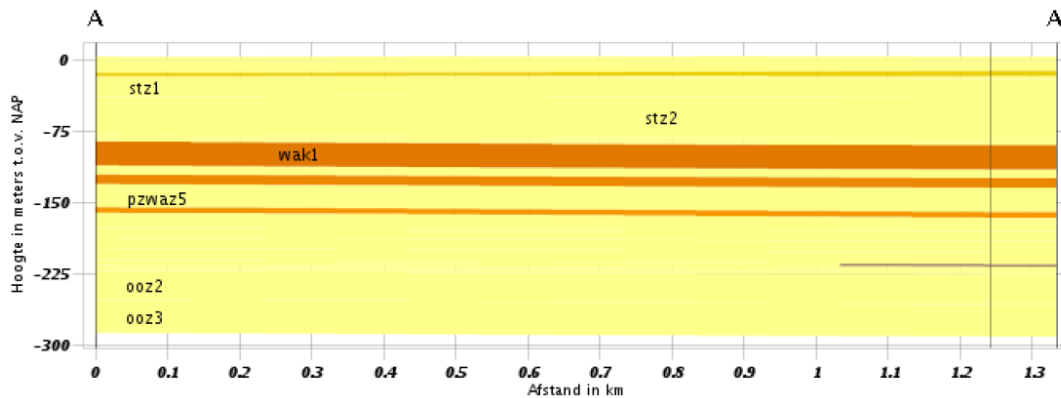
Figuur 1. Luchtfoto planlocatie (bron: Google Maps)

Maaiveld en bodem

Het maaiveld van de planlocatie ligt op circa NAP + 4,50 m. Vanwege de natuurlijke, bosrijke omgeving fluctueert de maaiveldhoogte sterk en worden waarden tussen NAP +4,00 m en NAP +5,00 m op korte afstand van elkaar gevonden.

De bodemopbouw bestaat uit een zandige bovenlaag van de Formatie van Bortel. Op circa 15 meter diepte is een dunne kleilaag gelegen. Onder de kleilaag ligt het zandpakket van de formatie van Sterksel. Een grafische representatie is hieronder weergegeven.

Hoogte t.o.v. NAP: -290

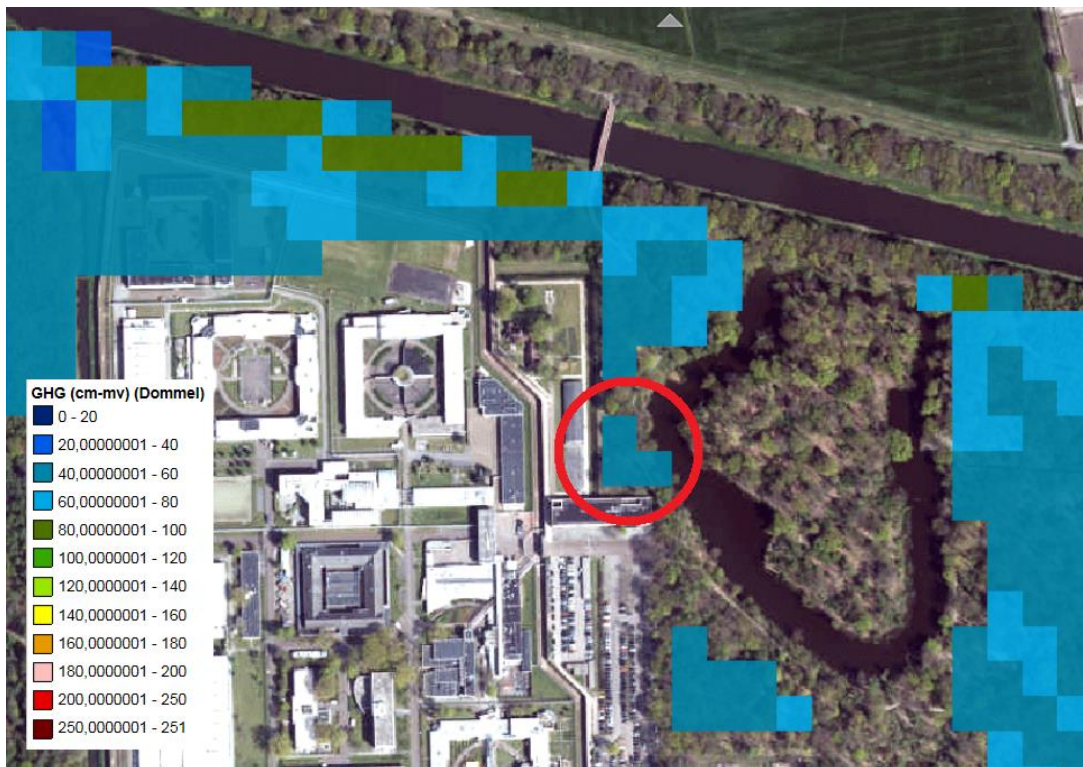
Figuur 2. Dwarsprofiel bodemopbouw (bron: REGIS II v2.1)

Er is een boorprofiel van een locatie aan de westzijde van de PI Vught beschikbaar in het DINO-loket. Hieruit is afgeleid dat de bovenste 8 meter bestaat uit grof zand. Verwacht wordt dat de bodem geschikt is om hemelwater te infiltreren, al zijn er geen infiltratiemetingen beschikbaar.

Uit het verkennend bodemonderzoek komen alleen licht verhoogde waarden PAK naar voren, die de ontwikkeling niet belemmeren. Bij het afvoeren van grond moet rekening worden gehouden met hogere afvoerkosten.

Grondwater

Het plangebied is gelegen in het grondwatergebied de "Centrale Slenk". Lokaal wordt de grondwaterstand vooral beïnvloed door het Afwateringskanaal. Er is sprake van een matige kwelsituatie. De gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt op 40-60 cm beneden maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt een meter lager 140-160 cm beneden maaiveld. Het plangebied ligt niet in een waterwingebied of beschermingsgebied en wordt ook niet door onttrekkingen beïnvloed.

Figuur 3. Gemiddeld hoogste grondwaterstand (Bron: Wateratlas Provincie Brabant)

Oppervlaktewater

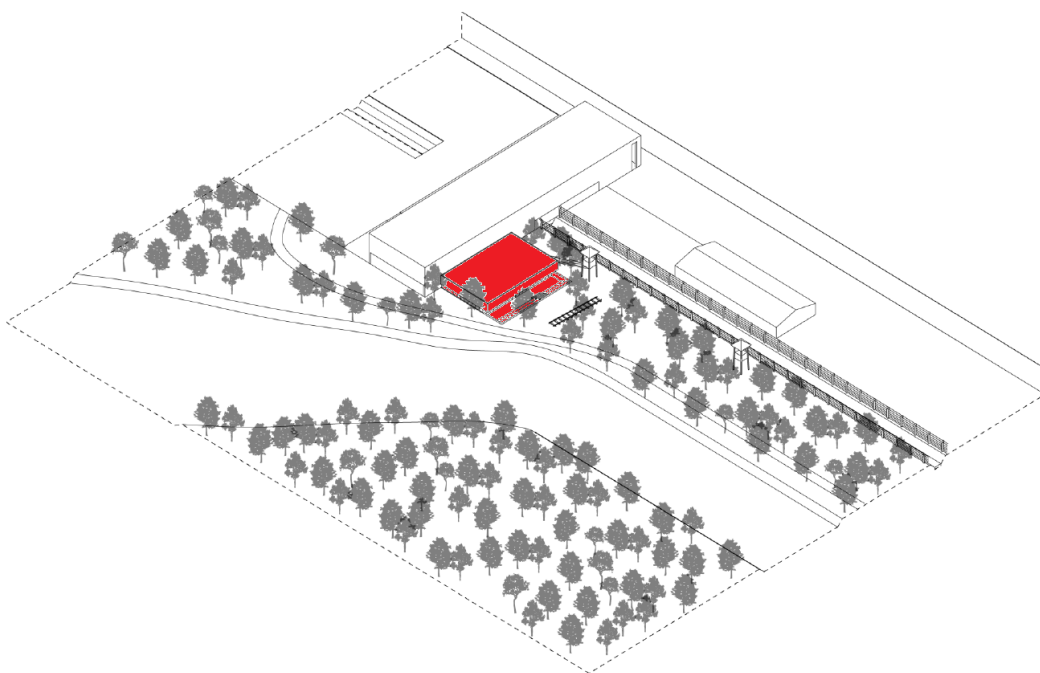
In het plangebied zijn geen oppervlaktewateren aanwezig die zijn opgenomen op de Legger van Waterschap de Dommel. Direct naast de planlocatie ligt wel een lunet aan de oostzijde en een watervoerende sloot langs het hek van de PI aan de westzijde. Dit zijn solitaire oppervlaktewateren.

Afvalwater

Het bestaande gebouw van het nationaal museum is aangesloten op het afvalwaterriool.

3 Planvoornemen

Het plan betreft de uitbreiding van het bestaande pand met een extra ruimte, terras en trappen. De aanbouw zal verdiept in het maaiveld worden aangelegd. De toename van het verharde oppervlak is circa 400 m², bestaande uit 320 m² bebouwing en 80 m² terras en trappen. Het plan valt derhalve onder de vrijstelling uit artikel 15 van de algemene regels. Er hoeft geen compensatievoorziening te worden aangelegd.

Figuur 4. Schets planvoornemen

Grondwater

Er is geen verandering in het grondwaterregime te verwachten als gevolg van het planvoornemen. Wel zal vanwege de verdiepte ligging in combinatie met de kwelsituatie gezorgd moeten worden voor een waterdichte vloer en buitenterras, om grondwateroverlast bij hoge grondwaterstanden te voorkomen.

Hemelwater

Het hemelwater vanaf het dak kan infiltreren in de naastgelegen gronden. Een bergingsvoorziening is niet noodzakelijk, hemelwater kan vrij afvloeien naar de omgeving en daar worden opgenomen door de bodem of afwateren naar de sloot langs de PI. Wel moet worden gezorgd dat het maaiveld niet afloopt richting de verdiept gelegen terras omdat dan mogelijk wel wateroverlast ontstaat.

Het verdiepte terras kan niet vrij afwateren naar de omgeving en infiltreren zal vanwege de relatief hoge GHG niet altijd mogelijk zijn. Het is aan te raden het regenwater dat op het terras valt via een goot te verzamelen en (eventueel met een pompje) af te voeren naar het oppervlaktewater. De sloot langs de PI is hiervoor het dichtstbij, anders zou het lunet nog uitkomst kunnen bieden. Het aanbod is dermate beperkt dat er geen negatieve effecten worden verwacht.

Schoon houden

Bij de bouw zullen geen materialen worden gebruikt die de kwaliteit van het hemelwater beïnvloeden. Bij het schoon houden van hemelwater is het van belang dat uitlogende materialen als zink, lood, koper en Bitumen zonder KOMOkeurmerk niet worden toegepast daar waar deze materialen in aanraking komen met het hemelwater, zoals dak, dakgoot en regenpijpen.

Afvalwater

De vuilwaterstromen in de uitbreiding van het bestaande gebouw zullen worden aangesloten op het vuilwaterriool. Er wordt bovenop het toenemende aanbod door de autonome groei van het bezoekersaantal van het museum geen aanvullend aanbod naar het vuilwaterriool verwacht.

4 Watertoets

De 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen op een evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder met elkaar in gesprek brengt in een zo vroeg mogelijk stadium. Het doel van de watertoets is het voorkomen van waterproblemen, zoals wateroverlast en verdroging.

4.1 Beleidskader

Het beleid van het Waterschap ligt vast in het Waterbeheerplan Waardevol Water 2016-2021, de Keur, Algemene- en Beleidsregels. Deze zijn opgesteld in samenhang met de Europese Kader Richtlijn Water, de Waterwet, het Nationaal Waterplan, het Provinciaal Milieu- en Waterplan en de Provinciale Verordening Water. In de "Handreiking watertoets" zijn de onderdelen opgenomen die voor ruimtelijke plannen relevant zijn. De twee belangrijkste elementen zijn "hydrologisch neutraal ontwikkelen" en een check op "gebiedsspecifieke waterbelangen".

Watertoetsviewer

Middels de *watertoetsviewer* van Waterschap De Dommel kunnen gebiedsspecifieke belangen in beeld worden gebracht. Zo kan de ligging van de planlocatie ten opzichte van het regionale watersysteem en waterkeringen worden bekeken, maar ook of het gebied in een gebied ligt waar specifieke aandachtspunten zijn.

Gebiedsspecifieke waterbelangen:

- Leggerwatergangen met de daarin aanwezige kunstwerken
- Waterbergingsgebieden
- KRW waterlichamen en het bijbehorende profiel van vrije ruimte
- (Regionale) Waterkeringen
- Rioleringsleidingen en -werken
- Keurbeschermingsgebieden

Hydrologisch neutraal ontwikkelen

De bouw of uitbreiding van woningen en bedrijven resulteert vaak in een toename aan dak- en erfverharding. Hemelwater dat op deze daken valt wordt meestal óf via het rioolstelsel óf via watergangen afgevoerd. Bij hevige regenval kan op verschillende plaatsen wateroverlast ontstaan doordat in korte tijd veel hemelwater tot afstroming komt. Bovendien zorgt de versnelde afvoer op de hoge zandgronden in Brabant ook nog eens voor verdrogingsproblemen, aangezien het water niet de tijd krijgt om het grondwater aan te vullen. In het watertoetsproces is 'hydrologisch neutraal ontwikkelen' dus een belangrijk kwantitatief beleidsuitgangspunt.

Het Waterschap hanteert een voorkeursvolgorde voor de wijze waarop hemelwater afkomstig van verhard oppervlak wordt verwerkt:

1. Hergebruik
2. Vasthouden / infiltreren
3. Bergen

4. Afvoeren naar oppervlaktewater
5. Afvoeren naar een rioolstelsel

Om te voorkomen dat wateroverlast of wateronderlast ontstaat, moet het water dus zo lang mogelijk vast worden gehouden en het liefst lokaal worden verwerkt. Dat kan met een zogenaamde compensatievoorziening. Dit is een voorziening waarmee het water in de bodem kan infiltreren of tijdelijk kan worden vastgehouden. Voor het ontwerp zijn de normen uit art. 15 van de Algemene regels en art. 13 van de Beleidsregels leidend. Voor kleine ontwikkelingen (toename verharding < 2.000 m²) is een vrijstelling opgenomen.

Opname van compensatievoorzieningen in ruimtelijke plannen

- Verbeelding: Op de verbeelding moet duidelijk worden gemaakt dat er voldoende ruimte wordt gereserveerd zodat de, in de toelichting beschreven, compensatievoorziening kan worden gerealiseerd.
- Bestemming en Planregels: De bestemming moet zodanig zijn dat de in de toelichting beschreven compensatievoorziening kan worden gerealiseerd, bijvoorbeeld met de (mede)bestemming “waterhuishoudkundige voorzieningen” en voldoende bebouwingsvrije ruimte.
- Toelichting: In de toelichting moet de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het hydrologisch neutraal ontwikkelen op hoofdlijnen duidelijk zijn en worden onderbouwd. Het ruimtebeslag voor water en/of waterhuishoudkundige voorzieningen is sterk afhankelijk van de gekozen wijze waarop invulling wordt gegeven aan het hydrologisch neutraal ontwikkelen.

4.2 Toetsing per thema

Planvoornemen

Het planvoornemen moet worden getoetst op de invloed van het plan op de bodem, het grondwater, het oppervlaktewater en de afvalwaterverwerking. Deze zijn besproken in hoofdstuk 3 van dit document. Hieruit blijkt dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Gebiedsspecifieke aandachtspunten

Er zijn geen Leggerwatergangen of kunstwerken in het plangebied aanwezig. Ook zijn er geen waterbergingsgebieden, KRW-lichamen of door het Waterschap beheerde waterzuiveringswerken aanwezig. Er bevinden zich geen waterkeringen of beschermingszones in het plangebied. Wel bevindt het gebied zich in een door de Keur beschermd gebied voor de waterhuishouding. Extra aandacht voor hydrologisch neutraal ontwikkelen is dus gewenst.

Hydrologisch neutraal ontwikkelen

Door de lozing van overtollig hemelwater op de naastgelegen bodem en het aanwezige solitaire water (het lunet) wordt er voor gezorgd dat geen wateroverlast ontstaat. Hierdoor kan het hemelwater lokaal infiltreren en het grondwater aanvullen. Een bergingsvoorziening is niet noodzakelijk, de ontwikkeling is zeer klein en valt onder de vrijstellingsgrens. Door het gebruik van niet-uitlogende bouwmaterialen worden verontreinigingen van bodem en oppervlakte water voorkomen. Hiermee wordt voldaan aan de uitgangspunten van HNO.

In de planregels voor de bestemmingen worden gebruiksmogelijkheden opgenomen die de eventuele aanleg van hemelwatervoorzieningen in toekomst alsnog mogelijk maken.

4.3 Overleg waterbeheerder

De concept waterparagraaf zal worden voorgelegd met het bevoegde gezag (Waterschap de Dommel) en heeft tot doel om de wensen en eisen ten aanzien van de waterhuishouding af te stemmen. Tevens moeten het ontwerp- en definitieve bestemmingsplan worden voorgelegd aan het Waterschap.

Waar nodig worden opmerkingen op het concept worden verwerkt, zodat dit document vervolgens als onderbouwing van de waterparagraaf in het bestemmingsplan kan worden opgenomen.

4.4 Watervergunning

Voor een aantal werkzaamheden is een watervergunning vereist op grond van de Keur. Dit kan gelden voor handelingen in het watersysteem, of nabij waterkeringen, of handelingen in andere door de Keur beschermde gebieden. Hiervan is geen sprake.

In de Keur is tevens een verbod opgenomen voor de versnelde afvoer van nieuwe verharde oppervlakken. Hier geldt een vrijstelling van het verbod omdat de toename van het verharde oppervlak beneden de in de Algemene Regels bepaalde ondergrens van 2.000 m² blijft.

Het tijdelijk onttrekken van grondwater is vanwege de ligging in een “Beschermd gebied Waterhuishouding” vergunningsplichtig. Indien een bouwputbemaling noodzakelijk blijkt voor de realisatie van het pand, zal ter onderbouwing van een vergunningsaanvraag een bemalingsadvies moeten worden opgesteld.

Er is in het kader van deze ontwikkeling, behoudens een tijdelijke onttrekkingsvergunning gedurende de bouw van het pand, geen vergunning vereist op grond van de Waterwet.

Verantwoording

Titel	Klik hier om tekst toe te voegen
Projectnummer	Projectnummer
Referentienummer	Referentienummer
Revisie	Revisie
Datum	02-06-2017
Auteur	Jan Willem Bronkhorst
E-mailadres	janwillem.bronkhorst@sweco.nl
Gecontroleerd door	Jan van Acker
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Ron Buitelaar
Paraaf goedgekeurd	